

Na osnovi 4. in 10. člena Statuta društva sodnih izvedencev in cenilcev geodetske stroke Slovenije je skupščina Društva sodnih izvedencev in cenilcev geodetske stroke Slovenije na svoji 3. korespondenčni seji dne 24.3.2003 sprejela, ter na 2. skupščini DSICGEOS dne 4.3.2004 sprejela

ETIČNI KODEKS ČLANOV DRUŠTVA SODNIH IZVEDENCEV IN CENILCEV GEODETSKE STROKE SLOVENIJE

Upošteva je merila stroke in osebne poštenosti člani Društva sodnih izvedencev in cenilcev geodetske stroke Slovenije (v nadaljevanju DSICGEOS) pri svojem delu spoštujejo poleg vseh predpisov in aktov DSICGEOS tudi naslednja pravila:

1. Najpomembnejši cilji članov DSICGEOS so ob upoštevanju predpisov, moralnih, etičnih in strokovnih norm tudi zagotavljanje kvalitete, vrednotenja in ugleda geodetskega izvedeniškega in cenilskega dela, zagotavljanje interesov naročnika, družbe in okolja.
2. Strokovno mnenje člana DSICGEOS mora biti nepristransko in mora temeljiti na dokazljivih dejstvih.
3. V poslovnih zadevah je član DSICGEOS zaupnik naročnika in varuje njegov ugled in premoženje.
4. Član DSICGEOS se izogiba slehernim konfliktom interesov.
5. Strokovni ugled člana DSICGEOS temelji na kakovosti lastnega dela. Član DSICGEOS nepristransko presoja delo drugih in je vedno pripravljen omogočiti strokovno presojo svojega dela.
6. Član DSICGEOS skrbi za stalno strokovno izpopolnjevanje in tako povečuje ugled izvedeniškega in cenilskega dela na svojem področju.
7. Član DSICGEOS mora opozoriti na neetično in drugače škodljivo ravnanje člana DSICGEOS ter drugih oseb, ki bi lahko vplivale na ugled stroke.
8. Na odločitve člana DSICGEOS pri delu za naročnika ne smejo vplivati njegovi odnosi s tretjimi osebami, ki bi utegnili povzročiti konflikt interesov in s tem vplivati na kakovost izvedeniškega in cenilskega dela. Na take okoliščine mora član DSICGEOS naročnika vnaprej opozoriti.
9. Član DSICGEOS ne opravlja dela brez plačila, razen v dobrodelne namene. Svoje delo obračunava skladno tarifami za sodno izvedeniško in cenilsko delo.
10. Član DSICGEOS mora omogočiti ustreznim organom DSICGEOS preverjanje spoštovanja kodeksa.
11. pri svojem delu upoštevamo Kodeks poklicne etike in profesionalnega obnašanja Mednarodne zveze geodetov – FIG (Fédération Internationale Des Géomètres) kakor tudi pravila mednarodnih združenj v katera je včlanjeno društvo.

PREDGOVOR

Mednarodna zveza geodetov (International Federation of Surveyors, FIG) združenje 72 zvez geodetov iz 65 različnih držav. Povezuje geodete različnih kultur in religij in s tem tudi različne moralne in etične vrednote. Po definiciji mednarodne zveze geodetov je geodet: »... strokovnjak z akademsko izobrazbo in tehničnim strokovnim znanjem, ki je potrebno za izvajanje meritev, zbiranje in oceno podatkov o zemljiščih ter geografskih podatkov, uporabo teh podatkov pri načrtovanju in izvijanju učinkovitega vodenja evidence o zemljiščih in morju ter objektih na njih in za spodbujanje razvoja teh postopkov.«

Vloga javnega uslužbenca nalaga geodetu pri izvajanju njegovih strokovnih dolžnosti tudi številne etične obveznosti. Stranke in splošna javnost bi se morali zanesiti na objektivnost in poštenost geodetov, ko dajejo strokovna mnenja. Včasih se lahko zdi, da so te obveznosti v nasprotju z obveznostjo geodetov do strank, sodelavcev in drugih strokovnjakov.

Kar nekaj strokovnih združenj v Sloveniji je že sprejelo stanovske kodekse poklicne etike in profesionalnega obnašanja. Priložena prevedena kodeksa naj bosta vzpodbuda in izhodišče za sprejem ustreznih dokumentov tudi med slovenskimi geodeti.

Ljubljana, oktober 1998

dr. Božena Lipej

Nacionalna delegatka Komisije I

za

Profesionalne standarde in prakso pri
Mednarodni zvezi geodetov

UVOD

Mednarodna zveza geodetov, International Federation of Surveyors (FIG), je od Organizacije združenih narodov priznana nevladna organizacija, ki zastopa interese geodetov po svetu. Tisti, ki spadajo v njihove organizacije iz posameznih držav članic, delajo v državni upravi, podjetjih ali kot zasebniki, kot strokovnjaki, akademiki ali pa znanstvenoraziskovalni delavci. Vsi težijo k najvišjim standardom profesionalnosti in strokovnosti pri izvajanju svojega dela.

Ena od posledic globalizacije in odpiranja tržišč tujim udeležencem je potreba po profesionalnih in etičnih standardih, ki veljajo za vse enako. Tako bi zagotovili pošteno konkurenco, vzpostavili in ohranili zaupanje strank, zaščitili okolje, znotraj katerega živimo, in spoštovali interese tretjih oseb.

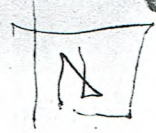
Medtem ko se kulture, politični sistemi, zavesti in razumevanje profesionalnega delovanja razlikujejo od naroda do naroda, pa obstajajo določena osnovna načela, ki naj bi po mnenju Mednarodne geodetske zveze veljala za vse. Medtem ko so nacionalna strokovna telesa odgovorna za vzpostavitev krajevnih standardov profesionalnega obnašanja, si Mednarodna geodetska zveza prizadeva pomagati svojim članom s pripravo kodeksa poklicne etike in kodeksa profesionalnega obnašanja, ki med sabo določata ključna vprašanja, ki morajo biti vključena v vsak nacionalni kodeks.

V imenu Mednarodne geodetske zveze bi se rad zahvalil g. Kenu Allredu in kolegom, ki so z njim sodelovali pri pripravi tega dokumenta. Skupaj z ostalimi mednarodnimi geodetskimi zvezami, publikacijami o imenovanih profesionalnih zvezah in razširjenemu profesionalnemu napredu bo pomagala vsem, ki se ukvarjajo z geodezijo, da bodo lahko pokrili potrebe tržišča in skupnosti, za katere delajo.

Professor Peter Dale
Predsednik Mednarodne geodetske zveze

OZADJE

- 1 Poklic geodeta je v svetu priznan kot eden fistih, ki se trdno drži osnovnih poklicnih etičnih načel.
- 2 Mednarodna zveza geodetov meni, da je zaradi razlik v kulturi, jeziku ter pravnih in družbenih sistemih naloga za pripravo podrobnega kodeksa profesionalnega obnašanja na ravenih organizacij posameznih držav članic, te pa so same odgovorne za oblikovanje in uveljavljanje takšnega kodeksa.
- 3 Mednarodna geodetska zveza prav tako meni, da je glede na svetovno gibanje geodetov pomembno vzpostaviti kodeks poklicne etike in kodeks profesionalnega obnašanja. Mednarodna geodetska zveza ponuja kodeksa kot vodilo in vzpodbudo za usklajitev načel.
- 4 Strokovnjak ima določene značilnosti, ki vključujejo:
  - obvladovanje določenih intelektualnih sposobnosti, ki se pridobijo z izobraževanjem in usposabljanjem,
  - sprejemanje dolžnosti do družbe, poleg dolžnosti do strank in delodajalcev,
  - načeloma objektivni pogled na stvari,
  - nudenje osebnih storitev na visoki ravni obnašanja in izvedbe.
- 5 Profesionalni geodeti se zavedajo etične odgovornosti do javnosti, strank in delodajalcev, kolegov in njihovih zaposlenih. Zato priznavajo potrebo po integrirani neodvisnosti, skrbi in sposobnosti ter občutek za dolžnost. Te vrednote potrjujejo:
  - s podporo in sodelovanjem pri vztrajnem napredu geodetskega poklica,
  - s poštenostjo in odločnostjo pri delu ter znotraj svojih zmoglosti,
  - z uporabo svojega strokovnega znanja za dobrobit družbe in upravljanje z viri.
- 6 Mednarodna geodetska zveza priporoča, da geodeti in zveze geodetov sprejmejo naslednje kodekse poklicne etike in kodekse profesionalnega obnašanja ali pa jih, kjer je to primerno, prilagodijo krajevnim vrednotam in navadam.

KODEKS POKLICNE ETIKE

Poštenost

Geodeti

- morajo imeti najvišje standarde poštenosti do tistih, s katerimi so v stiku posredno ali neposredno,
- morajo natančno in vestno izmeriti, zapisati in podati vse podatke ter na njihovi podlagi ponuditi nepristranski nasvet.

Neodvisnost

Geodeti

- prizadevno in vestno izpolnjujejo svojo vlogo v skladu z zakonom,
- ohranjajo objektivnost in svojim strankam in delodajalcem nepristransko svetujejo, brez predsodkov ali večje naklonjenosti do katerekoli organizacije ali osebe.

Prizadevnost in strokovnost

Geodeti

- vzdržujejo raven znanja in spretnosti, so na tekočem z razvojem stroke in uporabljajo svoje znanje v dobro družbe,
- vzamejo samo toliko dela, kolikor mislijo, da so ga sposobni opraviti na profesionalen način,
- so prizadevni pri opravljanju svojih dolžnosti.

Odgovornost

Geodeti

- vedno varujejo zaupnost podatkov o poslovanju s svojimi tekočimi in preteklimi strankami in delodajalci, razen v primeru, da zakon zahteva podatke,
- se izogibajo sporom,

- pri svojem delu upoštevajo skrb za okolje,
- se zavedajo interesa javnosti pri izvajanju del za stranke in delodajalce,
- svoje delo opravljajo po svojih najboljših zmožnostih, upoštevajoč pravice vseh udeležencev.

JAVNI INTERES

- 1 Prva obveznost geodetov je ponavadi do njihovih strank ali delodajalcev, kot profesionalci pa imajo obveznost tudi do javnosti. Geodeti ugotavljajo dejstva in zagotavljajo mnenja ter nasvete. Pomembno je, da so delovni, sposobni, nepristranski in pošteni pri delu ter tako zagotavljajo resnične in popolne informacije, mnenja in nasvete, ki jih dajejo, pa so najvišje kakovosti.
- 2 Delo geodetov ima kumulativen in dolgoročen učinek na prihodnje generacije. Veliko funkcij, ki jih geodeti opravljajo, tudi iste za zasebne stranke, so po naravi funkcije, ki imajo dolgoročen vpliv na družbo. Večina informacij postane nekega dne javnih in se jih lahko uporablja tudi v druge namene in ne samo za prvotne namene. Informacije prvih geodetov in raziskovalcev so bile kasneje uporabljene za širjenje geografskega znanja in za urejanje zemljišč. Podobno tudi današnji sistemi upravljanja z zemljišči in nepremičninami ustvarjajo okolje, v katerem bodo prihodnje generacije živele, delale in se igrale. Načela trajnostnega razvoja zahtevajo od geodetov, da delajo tako za sedanjost kot za prihodnost.
- 3 Stranke, delodajalci in javnost morajo zaupati geodetom, da so objektivni pri podajanju svojega profesionalnega mnenja. Te obveznosti se včasih zdijo v nasprotju z njihovimi obveznostmi do strank, njihovih delodajalcev in kolegov. Geodeti so dolžni razkriti resnico, tudi če to ni v najboljšem interesu njihovih strank ali delodajalcev.
- 4 Vsi geodeti, pa naj bodo zasebniki, zaposlene osebe v zasebnem, javnem sektorju ali izobraževanju, morajo izpolniti svoje profesionalne dolžnosti in upoštevati etična načela v skladu s kodeksom profesionalnega obnašanja.

KODEKS PROFESIONALNEGA OBNAŠANJA

Mednarodna geodetska zveza priporoča naslednji kodeks obnašanja kot minimum, ki se pričakuje od profesionalnih geodetov.

1 Geodeti na splošno

- skrbijo za nepristransko, neodvisno profesionalno mnenje,
- so sposobni in ne sprejmejo nalog, ki niso na področju njihovih strokovnih sposobnosti,
- nadgrajujejo svoje znanje in spretnosti s sodelovanjem v ustreznih programih nepretrganega poklicnega usposabljanja,
- so poučeni o osnovnih načelih, ki so potrebna pri delu na novih področjih stroke, jih natančno proučijo in se po potrebi posvetujejo z drugimi strokovnjaki,
- ne sprejmejo nalog, za katere nimajo sredstev in virov, da bi jih dokončali strokovno in v dogovorjenem času.

2 Geodeti kot delodajalci

- prevzamejo odgovornost za vse delo, ki ga opravi njihovo strokovno in nestrokovno osebje,
- pomagajo svojim zaposlenim, da dosežejo optimalno raven tehničnega in strokovnega napredka,
- zaposlenim osebam zagotovijo primerne delovne pogoje in pravično plačilo,
- pri zaposlenih osebah gojijo poštenost in razumevanje profesionalnih dolžnosti geodetov do družbe.

3 Geodeti pri delu s strankami

- izogibajo se vtisa o profesionalni nesposobnosti,
- razkrijejo morebitne spore interesov, zveze ali prejšnjo vpletenost, ki bi lahko vplivali na kakovost opravljenega dela,
- izogibajo se druženju s katerokoli osebo ali podjetjem dvomljivega slovesa,
- ne sprejmejo plačila za en projekt iz več virov brez seznanitve vseh vpletenih strank,
- varujejo zaupanje in upoštevajo vse informacije o poslih svojih strank kot zaupne,

- zaupnost ohranijo med delom, prav tako pa tudi potem, ko je delo že opravljeno.

4 Pri opravljanju strokovnega dela geodeti

- zahtevejo plačilo, enakovredno tehnični zahtevnosti in stopnji odgovornosti opravljenega dela,
- ne navajajo lažnih stroškov za opravljeno delo,
- na prošnjo stranke pripravijo podrobnosti pri določanju plačila,
- ne podpisujejo potrdil, poročil ali načrtov, če niso bili pripravljeni in dopolnjeni pod njihovim osebnim nadzorom.

5 Kot člani strokovne zveze geodeti

- ne sodelujejo pri delih, ki bi omogočila sodelovanje nestrokovnim osebam, kot da bi bile strokovno usposobljene,
- prijavijo vsakršen nepooblaščen postopek vodstveni profesionalni instituciji,
- zavrnejo vlogo za strokovni naziv za osebo, za katero vedo, da ni kvalificirana po izobrazbi, izkušnjah ali značaju,
- promovirajo geodetski poklic pri strankah in v javnosti.

6 Kot poslovneži geodeti

- ne dajejo lažnih ali zavajajočih izjav pri oglaševanju ali v drugih medijih,
- ne skušajo posredno ali neposredno uničiti slovesa ali poslovnih obetov drugih geodetov,
- drugih geodetov ne izrinejo iz posla z njihovimi strankami,
- ne ustanavljajo podružničnih uradov, ki so dozdevno pod upravo in vodstvom odgovornega profesionalnega geodeta, če to ni res.

7 Kot okoljevarstveniki geodeti

- pristopajo k okoljevarstvenim zadevam z zaznavanjem, prizadevnostjo in poštenostjo,
- razvijejo in ohranjajo primerno stopnjo razumevanja okoljevarstvenih vprašanj in načel trajnostnega razvoja,
- opozorijo svoje stranke in delodajalce o morebitni zaskrbljenosti glede fizičnega okolja in trajnostnega razvoja,

- se posvetujejo z drugimi strokovnjaki, ko njihova strokovnost in spretnost nista zadovoljivi za obravnavanje specifičnih okoljevarstvenih vprašanj,
- vključijo stroške varovanja okolja in izboljšave med osnovne faktorje pri oceni projekta,
- zagotovijo, da se ocenitev okolja, načrtovanje in upravljanje povežejo v projekte, ki bodo po vsej verjetnosti vplivali na okolje,
- spodbujajo dodatno varovanje okolja, če družbene koristit opravčujejo stroške.

September, 1998